

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI TÝMU Č. 10 PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A BOZP ZA ROK 2009

Vedoucí týmu: Ing. Jan Valentin, Ph.D.

Tajemník týmu: Ing. Petr Svoboda

1. Poslání a charakteristika týmu

Tým č. 10 pro životní prostředí a BOZP dále rozvíjí poslání definované při založení týmu v roce 2007. Nadále zůstává důležitou součástí návaznost na problematiku řešené v rámci Komise pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a životní prostředí (HSE) při evropské asociaci EAPA. Ve větší míře jsou na jednání týmu sledovány aktuální problematiky spojené s praktickými záležitostmi přímo na stavbách. Dochází tak postupně k vytváření platformy, která umožňuje pravidelnou diskusi v oblasti ŽP a BOZP. V minimální míře dosud byla sledována otázka ŽP z hlediska projektové přípravy staveb. Základní poslání týmu, které bylo prezentováno v minulých zprávách, se nemění, postupně dochází k naplňování jednotlivých oblastí, jež byly vymezeny. Zejména se jedná o aktuální problematiku emisí u asfaltových směsí, další rozvoj a podporu recyklačních technologií, jakož i možnosti využití dalších odpadních a druhotných surovin v silničním stavitelství. Oblasti činnosti týmu byly v roce 2009 následující:

- sledování a připomínkování legislativy v součinnosti s týmem č. 1 pro legislativu v oblasti ŽP a BOZP, a to ještě před datem účinnosti předpisů,
- spolupráce s orgány státní správy (MŽP ČR, ČIŽP a další),
- zprostředkování informací z komise HSE EAPA včetně návrhu dalšího postupu a implementace poznatků, závěrů a inovativních přístupů (např. oblast nejlepších dostupných technik, studie IARC, studie MESTA),
- iniciace řešení některých problematik zpracovávaných v rámci HSE EAPA na úrovni ČR,
- příprava odborných vyjádření a poskytnutí potřebných informací za ČR pro problematiky řešené v rámci HSE EAPA,
- snaha o maximální využití recyklace stavebních výrobků (kamenivo, asfaltová směs a další),
- používání odpadních (recyklovatelných) a vedlejších produktů v silničním stavitelství (např. drcená pryž, popílky, strusky, problematicky uplatnitelné suroviny vznikající při těžbě a zpracování kameniva),
- v rámci možností týmu a přeneseně Sdružení podpora sféry výzkumu a vývoje při řešení otázek recyklace, uplatňování recyklovatelných, odpadních či vedlejších produktů v silničním stavitelství,
- spolupráce s dalšími týmy Sdružení a to především v oblastech:
 - negativní vlivy hluku a technologické možnosti pro jeho snižování,
 - energetická náročnost a produkce emisí (problematika nízkoteplotních technologií, využití bioproduktů apod.),
 - problematika prodloužení životnosti konstrukcí (iniciativa „long life pavements“),
- sledování systémových požadavků EMS a SM BOZP,
- propagace silničního stavitelství jako odvětví, které budováním infrastruktury přispívá k ekonomickému růstu s možností mírnit negativní dopady na ŽP a současně se prezentuje jako oblast stavebnictví, jehož cílem je prosazovat bezodpadové hospodářství.

2. Dosavadní činnost týmu

2.1. Rok založení týmu – 2007

2.2. Počet porad v r. 2009, místa konání, počet přítomných.

Datum porady	Místo konání / u firmy	Počet účastníků
3. 6. 2009	Sdružení pro výstavbu silnic Praha	12

2.3. Výsledky činnosti týmu v roce 2009

- Informace o dopadech směrnice REACH na oblast uplatňování asfaltových technologií, včetně informací o procesu předregistrace chemických látek. V souvislosti s tím bylo prezentováno i doporučení, dle kterého v ČR nadále panuje určitá rezervovanost či vyčkávací strategie, kterou se nicméně zbytečně programují potíže v letech 2009 – 2010. V případě řady dodavatelů v silničním stavitelství je malý zájem o tuto problematiku a její možné dopady na budoucí podnikání mohou mít velmi negativní vlivy.
- Informace o IARC studii, která se zaměřuje na posouzení vlivu výparů asfaltových pojiv z hlediska jejich rizika karcinogenity. Závěrečná zpráva byla publikována na stránkách IARC, přeloženy byly její závěry.
- Informace obchodování s CO₂ (povolenky) a souhrn legislativních opatření pro energetickou oblast v rámci EU. Tato oblast se rovněž týká silničního stavitelství, resp. oblasti výroby a zpracování asfaltových směsí. Je potřeba na národní úrovni domluvit výjimku pro obalovny (do výkonu 35 MWh). Obalovny splňující tuto výjimku by pak do systému obchodování s emisními povolenkami nemusely být zařazeny.
- Problematika kritérií ochrany životního prostředí z hlediska zadávání veřejných zakázek (tzv. Green Public Procurement). Pracovní tým č. 10 se dle možností a celkové strategie EAPA bude vyjadřovat k připravovaným komentářům, které se z hlediska těchto „zelených iniciativ“ dotýkají silničního stavitelství a zadávání veřejných zakázek.
- Byla diskutována problematika využití drcené pryže v asfaltových směsích včetně umožnění prezentace názorů k celé problematice a informace o provedených pokusných úsecích.
- Současně účastníci byli seznámeni s připravovanými změnami v oblasti technických předpisů pro recyklační technologie, bylo připraveno školení STEPS 2, ve kterém jsou představeny nové TP pro recyklaci na místě a využití druhotných materiálů ze stavební činnosti. Tato oblast bude nadále aktivně sledována, jelikož někteří členové Sdružení tyto technologie nabízejí a využívají.
- Sledována problematika tvorby TP 105 a TP 150, TP měly být původně zařazeny do STEPS 2, nicméně dosud nejsou dokončeny.
- Byl přeložen materiál německého DAV Shrnutí problematiky expozice při použití asfaltových pojiv a směsí.
- Byl zahájen projekt „Zefektivnění recyklace v ČR“ (uskutečnily se 3 porady – stanoveny bariéry, budou porovnány konvenční a recyklační technologie, zhodnocena připravovaná legislativa, posouzeny zahraniční materiály (především ze SRN). Na základě stanovených závěrů by měly být upraveny příslušné metodické pokyny MD a ŘSD ČR.
- Byla uskutečněna exkurze v Bavorsku zaměřená na zkušenosti s používáním evropských norem a recyklaci.

Pravidelně jsou členské organizace informovány o novinkách v oblasti environmentálních zákonů formou EIS (Ekologický informační servis) a oblasti BOZP (v rámci jednání týmu a prostřednictvím pravidelných příspěvků a přehledů o aktuálních změnách v předpisech prostřednictvím zpravodaje SILNICE MOSTY).

3. Členská základna týmu

Členská základna týmu byla ustanovena v roce 2007, do týmu jsou průběžně doplňováni další zájemci, rozšiřována je rovněž databáze spolupracujících odborníků a organizací, kteří se stávají pravidelnými hosty jednání týmu.

4. Plnění úkolů z porad týmů v letech 2008 – 2009

V závěru roku 2008 byl připraven informační den BITUMEN REACH, což se v celkovém rozsahu podařilo v roce 2008 pouze ve Francii a v ČR.

V rámci nejbližšího jednání týmu musí ještě být rozhodnuto, jakým způsobem prezentovat zprávu o posouzení karcinogenity při dlouhodobé práci s asfaltovými pojivy a směsmi, jak bylo sledováno ve studii NCC při Mezinárodní agentuře pro výzkum rakoviny (IARC). Zatím byly přeloženy pouze závěry a došlo k jejich prezentaci v rámci konference Asfaltové vozovky 2009. Nabízí se možnost prezentovat závěry kromě jednání týmu také v rámci semináře k požadavkům ŽP a BOZP na stavbách (společně s poznatky studii MESTA a případně dosavadních výsledků studií k dermální expozici, jež iniciovala americká NAPA.

5. Související pracovní jednání

V souvislosti s činností týmu se Ing. Jan Valentin, Ph.D. zúčastňoval pravidelného jednání komise HSE při EAPA, které se i v roce 2009 uskutečnilo jednou jako společné jednání s Technickou komisí

EAPA, kterou ze strany Sdružení zastupuje doc. Ing. Otakar Vacín, Ph.D. a Ing. Jiří Fiedler. Byla uskutečněna jednání se zástupci MŽP a ČIŽP, v rámci sledování normalizační činnosti CEN je sledována pracovní skupina CEN/TC 227 WG 6 zabývající se hodnocením nebezpečných látek v materiálech pro výstavbu silnic.

6. Informační zdroje a spolupráce s jinými institucemi

- 6.1. informační zdroje – např. EAPA, CEN, ÚNMZ, Ministerstvo životního prostředí, výrobci materiálů, ABDNB (Ředitelství silnic a dálnic severního Bavorska) aj.;
- 6.2. spolupráce s jinými institucemi – VUT, ČVUT, ministerstva, SPS v ČR, ČIŽP atd.;
- 6.3. navázání spolupráce v roce 2010 s Centrem hospodaření s odpady při Výzkumném ústavu vodohospodářském, jakož i s Asociací pro rozvoj recyklace stavebních materiálů V ČR.

7. Program činnosti na rok 2010, předpokládané termíny jednání

V nadcházejícím roce by se činnost týmu měla zaměřit na následující témata:

- průběžné sledování a dle potřeby implementace požadavků vyplývajících ze směrnice REACH pro zpracovatele asfaltových směsí;
- spolupráce a připomínkování revize TP 105 (Nakládání s odpady vznikajícími při technologiích používajících asfaltové emulze bez obsahu dehtu) a TP 150 (Souvislá údržba a opravy vozovek pozemních komunikací obsahujících dehtová pojiva), která bude v roce 2010 řešena na ČVUT v Praze – předpokládá se spolupráce i s týmy č. 6 a 7;
- iniciace přípravy uceleného technického předpisu pro tzv. nízkoteplotní asfaltové směsi a to s ohledem k celoevropské aktuálnosti tohoto tématu, jakož i s ohledem k určité „živelnosti“ a nejasnému vymezení požadavků na technologie tohoto typu v ČR (navrhuje se spolupráce s týmem č. 6 a 7, jakož i s VUT a ČVUT v návaznosti na řešený grant GAČR 103/09/0335 a činnost výzkumného centra CIDEAS);
- otázka zajištění výjimky pro obalovny, aby nebyly zařazeny do sledování z hlediska systému emisních povolenek;
- zajištění informovanosti veřejnosti ohledně výsledků studie NCC zpracované v rámci činnosti IARC (nejlépe společně s dalšími požadavky v oblasti ŽP);
- pokračovat v činnosti pracovní skupiny k zefektivnění recyklace;
- uskutečnit seminář pro členské organizace Sdružení na téma požadavků v oblasti ŽP a BOZP při realizaci staveb;
- uplatnění odpadní pryže při modifikaci asfaltových poživ;
- vhodné zařazení problematiky otázek životního prostředí v rámci projektové přípravy staveb.

Témata mohou být dle aktuální potřeby upravena v návaznosti na oblasti, kterým bude snaha se věnovat v rámci komise HSE EAPA, jakož i s ohledem na potřeby silničního stavitelství v ČR. Jednání v roce 2010 se uskuteční pravděpodobně 12. dubna, podzimní termín jednání ještě nebyl stanoven.

Zpracovali: Ing. Jan Valentin Ph.D., vedoucí týmu
Ing. Petr Svoboda, tajemník týmu

V Praze dne 10. 2. 2010